

Resultaten 2020-2024

Kennis in en door de praktijk

Er is al veel wetenschappelijke kennis beschikbaar op het gebied van natuurinclusieve landbouw, maar de uitdaging is om deze kennis daadwerkelijk toe te passen in de praktijk. In dit project is gewerkt met boerenkennisgroepen met koplopers, themabijeenkomsten, experimenten, demonstratievelden en excursies.

Demovelden

Om deze stap te zetten, hebben we verschillende demovelden aangelegd in Gelderland, verspreid over de Veluwe, de Achterhoek, de Ooijpolder en Rivierenland. Hier testen we de opgedane kennis in de dagelijkse praktijk en onderzoeken we hoe innovatieve, natuurinclusieve oplossingen succesvol geïmplementeerd kunnen worden op het boerenbedrijf.

Kennisgroepen

In totaal hebben 17 boeren, die het 'best-natuurinclusief'-principe volgen, samen met externe deskundigen en onderzoekers gewerkt om dit vraaggestuurde programma vorm te geven en in de praktijk te brengen.

Scan de QR code voor meer informatie!

Platform
Natuurinclusieve
landbouw Gelderland

Bodem, mest en kringloop

Een belangrijk thema is de bodem. Het bodemleven is de afgelopen jaren sterk verwaarloosd. Binnen dit project is vooral geëxperimenteerd met maatregelen die bijdragen aan de kringloop door verbeteren van mest en bodem.

"Je hebt een enorm efficiëntievoordeel als je de natuur zijn werk laat doen."

Jan Dirk van der Voort

Resultaten:

- Demovelden bij 12 boeren
- 25 kennisgroepen/ bijeenkomsten
- 40 bedrijfsadviezen
- 12 experimenten
- 10 inspiratiebijeenkomsten/ 4 excursies
- 12 artikelen, 6 video's, 1x radio TV

[Bekijk hier de documentaire >>](#)

Meer achtergronden en aanbevelingen

Kringloop - Leren van elkaar

Bij ondernemers is de kringloop op het bedrijf in kaart gebracht, waarbij de bodem als uitgangspunt werd genomen. Op de bedrijven is informatie door een expert verzameld over mest, voer, drinkwater, urine, enzovoort. Deze gegevens zijn geanalyseerd met de vraag: Hoe kunnen we onze koeien optimaal voeren voor een gezonde, rijke bodem en een duurzame productie? Deze aanpak gaf deelnemers nieuwe inzichten, maar riep ook nieuwe vragen op.

"Door verandering van het rantsoen van de koeien - met een vroege weidegang - krijg je betere mest en dat heeft weer tot gevolg dat de bodem veel beter van kwaliteit wordt".

Jan Dirk van der Voort

Platform
Natuurinclusieve
landbouw Gelderland

Experimenten

Elke deelnemer heeft op zijn eigen manier bijgedragen aan natuurinclusieve landbouw, wat heeft geleid tot een mooie verscheidenheid aan ideeën en experimenten

- **Bodemgezondheid:** Veel ondernemers hebben zich verdiept in bodemgezondheid, met experimenten zoals minder of geen kunstmest, en het gebruik van steenmeel of compostthee.
- **Kruidenrijk grasland:** Er werd geëxperimenteerd met het telen van kruidenrijk grasland en gras-klaver.
- **Nieuwe technieken/ methoden:** Ondernemers hebben ook nieuwe technieken geprobeerd, zoals werken met een ecoploeg, doorzaamachine voor kruiden, of het voeren van kruiden.

Kijk voor meer informatie over het platform op de website:
www.natuurinclusievelandbouw gelderland.nl

Resultaten en vervolg

- **Enthousiasme onder boeren:** Steeds meer boeren, waaronder gangbare, tonen belangstelling voor natuurinclusief. Hun betrokkenheid vormt de basis voor gezamenlijke innovatie en kennisdeling.
- **Populaire inspiratiemomenten:** De inspiratiesessies worden goed bezocht. Boeren doen nieuwe inzichten op, delen ervaringen en worden geïnspireerd door best practices in natuurinclusieve landbouw.
- **Geslaagde samenwerking:** Er is een succesvolle dialoog tussen het principe van natuurinclusieve landbouw en de boeren, met als doel het behoud van productie. Dit principe wordt gehanteerd bij De Marke, waar innovatie en landbouwproductie samenkomen.
- **Vervolg in 2025:** In 2025 blijven 17 boeren experimenteren en van elkaar leren. Gezamenlijke kennisuitwisseling en experimenten zetten nieuwe stappen richting natuurinclusieve landbouw.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH